

Ugarte sajnós nem tévedett

2025 március 06. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

CSENDES ÓRÁK – Az amerikai film öt alaptípusát behunytt szemmel is felismerjük.

A Netflix – de mondhatnám bármelyik filmömleszt? csapatot, az HBO-t, a Showtime-ot, teljesen mindegy – olykor elgondolkodtatja az embert. Mára az a helyzet, hogy nemcsak az amerikaiak, de a lengyelek, spanyolok, britek,

németek, szóval mindenki létrehozta a maga filmnyelvét. Így aztán vég nélkül ömlenek ránk a különféle „filmek”, azt most ne vizsgáljuk, hogy milyen apró csavarokkal és lényegtelen különbségekkel, mégis amerikai, még hozzá kaptafa-amerikai a teljes termés. Na jó, kivételek azért akadnak: legyen csak kilencvenkilenc százalék, mert néhány lóbuszban és virágos rétből gondolkodó bollywoodi mesterművet is kapunk.

Bollywood mellett beszéljünk azért Hollywoodról és alvállalatairól is. Mondom máris, melyik öt filmet érjük el a Netflixen és a többi kultúr csoportban.

Az első film alapvetően a férfiak szemétségéről szól.

A lényeg az, hogy megerőszakolják/beacsapják/kihasználják a nőket, akik viszont nagyon erősek, fizikailag elképesztő mutatványokra képesek, hídról ugranak le sportcipőben, legéppuskáznak kétszáznegyven szemét férfit, sőt a szemük alá vernek egy kocsmában, amennyiben itatra hívják meg őket, a szegény lányokat. A nő ráadásul lelkiileg is nagyon erősek, gyerekük persze nincs, talán azért, mert nyomasztó gyermekkoruk volt. Párkapcsolatra vágnának ugyan, de nem találnak a másik csoportból férfiasabbat maguknál, így aztán marad az andalító zene a végén, könnyes naplemente a távoli szigeten, ahova az okos nő visszavonul sok pénzzel és szelíd álmaival, hiszen megérdemli, hogy önmaga legyen, ugyanolyan jó fizetéssel, mint egy férfi, valamint háromszor annyi erővel és ésszel.

A második filmben egy meleg fiú harcol a körülményei ellen, már kiscserkészként eltitkolja, hogy mire gerjed, mert a szigorú, bigott, déli kisvárosban a prédikátor csak kegyetlenkedik vele, a szüleinek pedig a látszat a legfontosabb.

Akad persze egy lány az osztályban, ő megérti a szegény meleg srácot, aki végül a nagyvárosba ejtőernyőzik, mert ott szabadon vonulhat rózsaszínű cuccban a klubdelutánokon. Ennek a filmnek az a vége, hogy a szülők már kapaszkodnának megtagadott gyermekükbe, de a közeledés lehetetlen, mert a srác időközben felnőtt férfivá (nővé?) érett, összeköltözött egy szakállas szociológussal, majd egy tizesztendő s időugrás után kormányzóként látjuk San Franciscóban, amint új helyi rendeletekkel, hatásos szónoklatokkal segíti az átoperáltatás elött álló ázsiai vagy afroamerikai fiatalokat.

A harmadik filmben bátor amerikai titkosszolgák küzdenek a világ gonoszai ellen, akik tízből nyolcszor ruszrik, egyszer albínó németek, esetleg szerbek, azzal a megkötéssel, hogy ez utóbbi esetben ellensúlynak rendes albánokat is be kell operálni a forgatókönyvbe. A főhős vagy Denzel Washington, vagy Denzel Washington 2., ez utóbbi Will Smith néven is leigazolható a produkcióba.

A lényeg, hogy csakis feketének muszáj adni a főszerepet, ahogyan a filmben felbukkanó CIA-főnök és a tárgyalótermi bíró soha nem lehet sem fehér, sem sárga, sem indián, sem pápua.

A filmben megjelennek Moszad-ügynökök is, ők mindig jóképűek, viccesek, hatékonyak és bátrak, ellentétben a ruszki vagy albínó gyilkosokkal, akiknek mindig kék a szemük és gúnyos megjegyzéseket tesznek az amerikai alkotmányra. Ja, néha az amerikai elnök is segít, ő egy ideig naiv, de aztán a néger főhős és környezete tetterőssé növeszti, mert remek fickó az elnök úr, csak nem mindig látja világosan, mi fán terem a társadalmi haladás.

Nagyon tanulságos a negyedik film is, a fekete komédia, amely független alkotásnak álcázza magát, ezért a műveletlen mozilátogatók roppant eredetinek érzik dülöngélő beállításait, amatőrnak álcázott képsorait. Itt felbukkannak mindenféle kretén figurák, akik a leggyakrabban egy nagy amerikai házban vagy kastélyban élnek, akad közöttük rakoncátlan kamasz lány, erélytelen apuka, idegbeteg, mégis határozott anyuka, és persze közeledik a vész, ami vagy atomháború, vagy a gonosz, magát elmaszkírozó postás, aki valójában rasszista sorozatgyilkos. Sokat nevetethünk a poénokon, amelyeket kivétel nélkül láttunk-hallottunk már más filmekben, például sokszor leesnek a háztetőről, egymásra borítanak tortákat, valamint a kutyák megharapják őket. A lényeg, hogy finoman társadalmi toleranciát is tanít a film, mert kiderül,

hogy a republikánus szomszéd erőszakos disznó, a kiskamasz barátunk pedig lesbikus, de mivel szemüveges és ólábú, nem kell senkinek, meg kell a szívnek hasadni, olyan romantikus ez a fekete komédia.

Az ötödik filmben a bájos emberjogi aktivista, az ügyvéd és a transzgyetemista hadat üzen a fegyvergyárosoknak, bírósági filmet látunk, ahol a tárgyalóteremben végül megsemmisítik az egész lobbistát, akiket csak a pénz és persze a háborús újjáépítés érdekel. Valóságos bűnhálózatról van szó, iszonyatos pénzzel és hatalommal rendelkeznek, bezzeg az emberjogista, transzdiákos vonalnak semmije sincs a becsületén kívül, mégis sokkal okosabbak, mint a

nagy kalapos texasi fegyvergyártók, akiket valamiért mindig vadászaton vagy l?gyakorlaton látunk a filmben. A végére különféle praktikákkal megtörik ?ket, a mexikói származású ügyvédn? – aki persze ingyen vállalja a pert, mert anno a Nemzeti Gárda lel?tte határátlép?, mégis nagyon tisztességes mozgássérült bátyját – csodálatos beszéddel rukkol ki. Arról beszél, hogy els?sorban jó emberek legyünk és szeressük a különböző?séget, hiszen a törvény el?tt és a való életben mindannyian egyenl?nek születünk.

Az ingyenes és el?fizethet? amerikai filmek teljességgel kiszámíthatatlanok, lényegében soha nem tudjuk, melyiket kapjuk az öt lehetséges verzió közül. Ebben ráadásul az a szép, hogy id?nként beragad a retesz Hollywoodban is, ugyanis kombinálják a lehetséges változatokat.

Így aztán megtörténhet, hogy az amerikai elnök operáltatja magát n?vé, esetleg az er?s n? a meleg barátjával leplezi le a mozgássérült, de gonosz vadászokat határátlépés közben.

Még azt szeretném elmesélni, hogy Luis Buñuel, a világhír? spanyol rendez? (aki tényleg rendez? volt) remek önéletrajzában érdekes történetet ír le a háború el?tti Hollywoodról. Akadt neki ott egy Ugarte nev? lakótársa, akivel az amerikai filmipar felületes tanulmányozása után áttekint? táblázatot készített. Ennek az volt a lényege, hogy egy kartonlapra mozgatható oszlopokat alakítottak ki, könnyen kezelhet? fogantyúkkal. Az els? oszlopban a környezet (Párizs, western, gengszter, középkori stb.) szerepelt, a másodikban a korszak, a harmadikban a f?szerepl?k. Buñuel váltig állította, hogy az amerikai filmek már akkor, a harmincas években olyan sablonosak voltak, hogy ha valaki ismertette az egyik oszlop tartalmát, akkor ? vagy Ugarte holtbiztosan felvázolta a film f?bb vonalait.

Egyszer Buñuel egyik producer ismer?se nagykép?en el?adta, hogy fantasztikus forgatókönyvet kapott, amelyben a Marlene Dietrich alakította n?t a film végén kivégzik. Buñuel banálsinak nevezte a történetet, a producer pedig különlegesnek, páratlannak, és azt harsogta, hogy világszenzáció lesz. Jól összevesztek, végül Buñuel azt javasolta, döntsön az áttekint? táblázat, pontosabban Ugarte haverja, akinek a fejében persze már ott volt a teljes szakanyag. Átadom a szót Buñuelnek:

„Felszaladok Ugarte barátomhoz, felkeltem: – Gyere le hozzám – mondom –, szükségem van rád. Mogorván, csipásan, pizsamásan lejön, leültetem a producerrel szemben, és lassan, tagoltan azt mondom neki: – Ide figyelj! Képzeld egy filmet! – Igen. – Bécsi környezet. – Igen. – A korszak: az els? világháború. – Igen. – A film elején egy kurvát látunk. Világosan látjuk, hogy kurva. Felszed egy tisztet az utcán, és aztán... Ugarte ásítózva feláll, egy kézmozdulattal félbeszakít, elindul, hogy visszafeküdjön, és a producer legnagyobb meglepetésére azt mondja: – Elég! A végén kivégzik.”

Ugarte meglátása óta nem sok id?, csak úgy száz esztend? telt el.

Köszönöm a figyelmet!

Szentesi Zöldi László - www.magyarnemzet.hu

Ajánló

